

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá pomocí obětem trestných činů, kdy jejím cílem je poskytnout komplexní pohled na danou problematiku. Smyslem této práce je posouzení úrovně poskytované pomoci ve vztahu k jejímu právnímu zakotvení a následné aplikační praxi. Obsah práce je tvořen úvodem, šesti kapitolami a závěrem.

V první kapitole se práce věnuje výkladu základních pojmů souvisejících s problematikou obětí trestných činů. Je definována oběť a popsány její různé kategorizace, včetně vymezení zvláště zranitelné oběti. Pro lepší orientaci v dalším textu je zároveň objasněn rozdíl mezi obětí a poškozeným.

Druhá kapitola se pak krátce zaměřuje na popis vývoje postavení oběti a její role v trestním řízení z historického hlediska, stručně je také popsána základní mezinárodní úprava práv obětí se zaměřením na evropskou legislativu v dané oblasti.

V rámci doplnění výkladu k základním pojmům a historickým a mezinárodním souvislostem se třetí kapitola věnuje pojetí oběti trestné činnosti z pohledu kriminologie, respektive z pohledu viktimologie. Pro uvedení čtenáře do této oblasti je v úvodní části kapitoly nabídnuto rovněž stručné vysvětlení k pojmu kriminality a její prevence. Základním výstupem je zde popis viktimizace jako procesu, v němž se z potenciální oběti stává oběť skutečná a současně jsou uvedeny některé její nepravdivé průběhy.

Druhá část práce pak obsahuje stěžejní kapitoly, jež se postupně věnují popisu právní úpravy, její následné aplikaci v praxi a v závěru také návrhům *de lege ferenda*.

Ve čtvrté kapitole se práce zaměřuje na platnou právní úpravu postavení oběti, tedy zákonu o obětech trestných činů s rozbořením dílčích práv, jež z něj pro oběti trestných činů plynou. Vedle popisu jednotlivých práv je současně krátce upozorněno na případné problematice pasáže právní úpravy.

Pátá kapitola je pak zaměřena na postavení obětí trestných činů v praxi, lépe řečeno na kvalitu uplatnění právní úpravou deklarovaných práv obětí. V této zásadní části práce jsou popsány jednotlivé druhy pomoci obětem, kdy je vymezen také okruh subjektů, které tuto pomoc poskytují. Současně je popsán přístup k obětem ze strany Policie ČR jako jednoho z nejdůležitějších subjektů, s nimiž oběť přichází do styku v případě, že se rozhodne trestný čin oznámit. Jako podklad pro následné kritické úvahy je nabídnuta také krátká analýza rozhodovací praxe ve vztahu k domácímu a sexualizovanému násilí, jimž je v současnosti v rámci veřejné debaty věnována stále větší pozornost. Kapitola týkající se aplikační praxe je završena přehledem uvedených jak legislativních nedostatků, tak nedokonalostí v praxi.

V závěru se diplomová práce věnuje návrhům *de lege ferenda* v oblasti poskytování pomoci obětem trestných činů. Jsou popsána možná zlepšení se stručným poukazem na zahraniční úpravu. Jako jednomu z aspektů možného zlepšení postavení obětí v ČR je ve stručnosti pozornost věnována také ratifikaci tzv. Istanbulské úmluvy.